

UE

28¹ de state membre

Populația

508 milioane

Suprafața totală

4,5 milioane km²

Limbi oficiale

24

Sedii

Bruxelles, Luxemburg și Strasbourg

Moneda

17 state membre au adoptat moneda euro, iar 11 își păstrează moneda națională

Cetățenia europeană

Socrate a spus:

„Nu sunt nici atenian, nici grec, ci sunt un cetățean al lumii.”

Totuși, cetățenia în sensul strict implică o legătură juridică între persoanele fizice și o entitate teritorial-politică. Cetățenia europeană a fost instituită în 1992 prin Tratatul de la Maastricht privind Uniunea Europeană (articolul 17). În consecință, cetățenii unui stat membru al Uniunii Europene sunt automat și cetățeni ai Uniunii Europene. Tratatul de la Amsterdam (1997) și Tratatul de la Lisabona (2007) declară fără echivoc că rolul cetățeniei europene este „de a completa și nu de a înlocui cetățenia națională”.

Ce înseamnă calitatea de cetățean al Uniunii Europene?

Cetățenia europeană acordă mai multe drepturi în plus față de cele acordate prin cetățenia națională. Aceste drepturi sunt consfințite prin Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și prin tratate și includ următoarele:

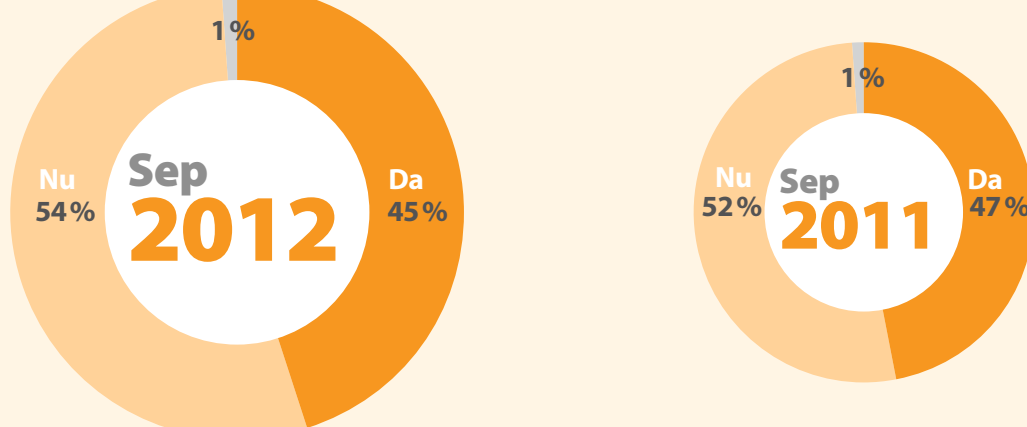
- dreptul de liberă circulație și ședere pe teritoriul Uniunii Europene;
- dreptul de a alege și a fi ales în Parlamentul European și în alegerile locale din statul membru de reședință;
- orice cetățean al Uniunii beneficiază, pe teritoriul unei țări terțe în care statul membru, al cărui resortisanț este, nu este reprezentat, de protecția autorităților diplomatice sau consulare ale oricărui alt stat membru al Uniunii Europene;
- dreptul de a adresa petiții Parlamentului European și reclamații Ombudsmanului European;
- dreptul de a lansa sau de a participa la o „inițiativă cetățenească europeană” prin care un milion de cetățeni din cel puțin 8 state membre pot invita Comisia Europeană să depună propuneri corespunzătoare cu privire la problemele din aria sa de competență.

Simțim că suntem cetățeni europeni?

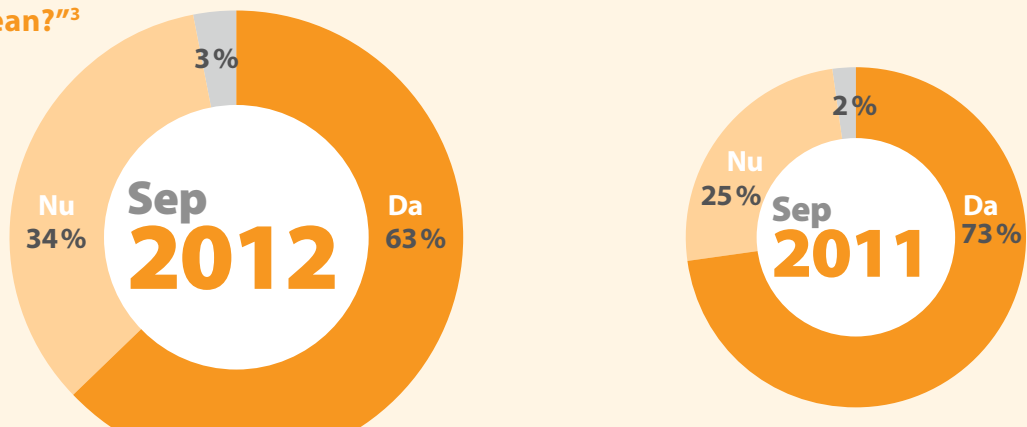
A Cetățenia europeană: drepturi și cunoaștere

Uniunea Europeană este constituită din cetățenii săi și în beneficiul acestora. Cu toate acestea, existența drepturilor juridice la nivelul Uniunii Europene nu este suficientă – cetățenii europeni trebuie să dispună și de șanse egale de a-și exercita drepturile și de a se bucura pe deplin de acestea.

Figure 1. Răspunsul EU27 la întrebarea: „Știți ce drepturi aveți în calitate de cetățeni europeni?”²

Figure 2. Răspunsul EU27 la întrebarea: „Ați vrea să aflați mai multe despre drepturile pe care le aveți în calitate de cetățean european?”³

Conform unui sondaj Eurobarometru recent (2012)⁴, cetățenii europeni sunt interesați de mobilitatea din cadrul Uniunii Europene. Principalele domenii în care ar dori să știe mai multe despre drepturile lor sunt munca și primirea asistenței medicale în alt stat membru al Uniunii Europene (41%, respectiv 36%), urmate îndeaproape de traiul în alt stat membru al Uniunii Europene (35%).

B Participarea

Educația cetățenească

Formularea și elaborarea programelor privind cetățenia în statele membre ale Uniunii Europene sunt influențate de politicile educaționale dominante și de evoluția predării și învățării. În ultimii ani, o influență majoră a avut Recomandarea europeană⁵ din 2006 cu privire la competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, care include competențele sociale și civice printre competențele-cheie pe care ar trebui să le dețină fiecare cetățean european la absolvirea învățământului obligatoriu. De regulă, se consideră că educația civică include patru aspecte principale: (a) cunoașterea conceptelor politice, (b) gândirea critică și competențele analitice, (c) atitudini și valori și (d) participare activă.

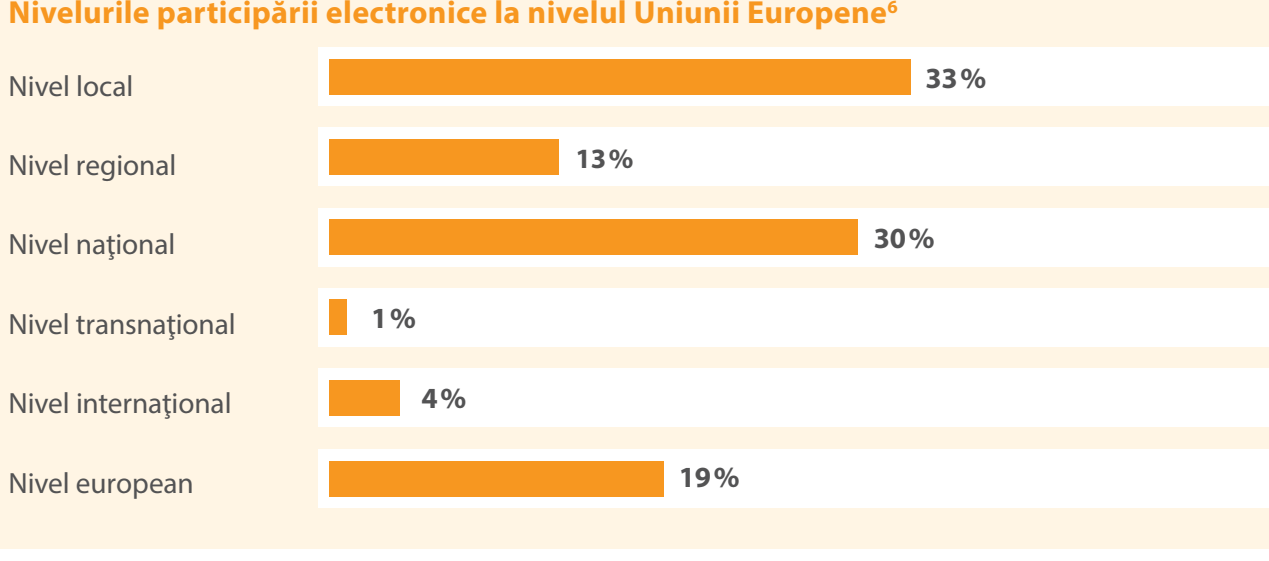
Voluntariatul în Uniunea Europeană

Există un total de 92–94 de milioane de voluntari pe întregul teritoriu al Uniunii Europene (23% din toți europenii cu vârsta de peste 15 ani). Voluntariatul creează capital uman și social, reprezintă o cale către integrare și ocupare profesională și este un factor-cheie pentru îmbunătățirea coeziunii sociale. De asemenea, voluntariatul este și o expresie foarte vizibilă a cetățeniei responsabile, participative, care conturează societatea europeană și îi aduce beneficii zilnice, într-o varietate de moduri. Voluntarii joacă un rol important și în ajutarea cetățenilor, în special a celor dezavantajați, pentru ca aceștia să beneficieze mai mult de drepturile europene pe care le dețin.

Participarea electronică la nivelul Uniunii Europene

Instituțiile europene utilizează mijloacele electronice de participare pentru a îmbunătăți comunicarea cu cetățenii europeni, a spori transparența politicilor și a contribui la asigurarea unei participări mai inclusive.

Figure 3. Nivelurile participării electronice la nivelul Uniunii Europene⁶

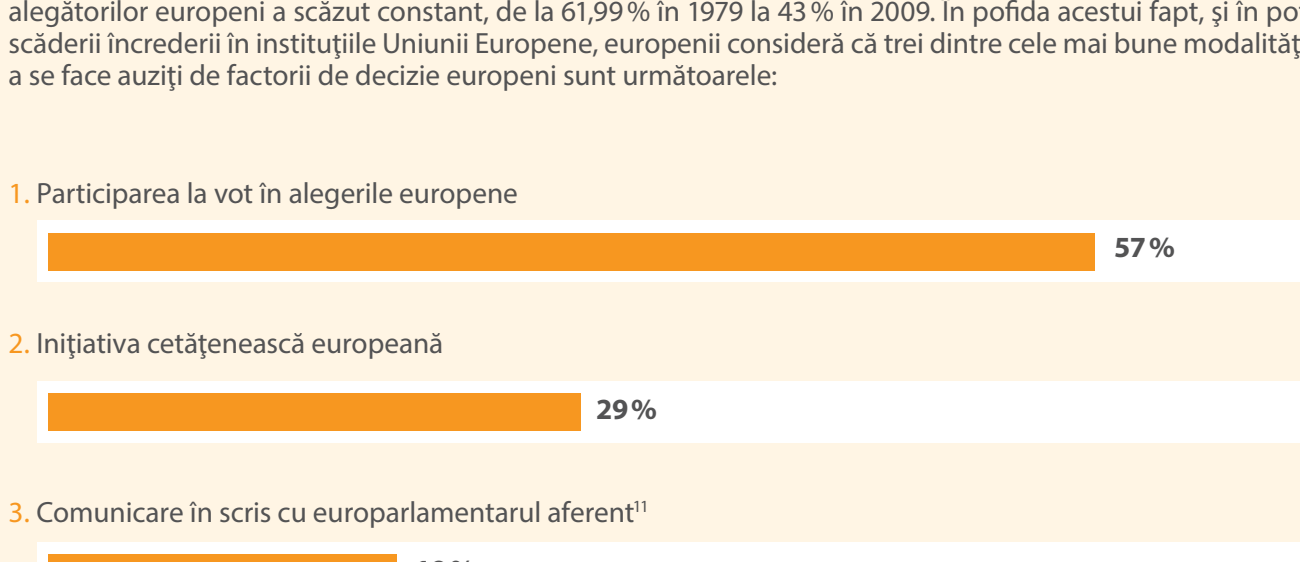
În Europa există numeroase inițiative privind participarea electronică, la diverse niveluri, care permit diverse forme de implicare a publicului și a altor factori interesați. Este disponibilă online o serie de dezbateri, discuții prin chat și consultări, de exemplu Debate Europe⁷, Consultările Comisiei⁸, blogurile comisariatului, EUtube și EUParl TV.

C Încrederea în instituțiile Uniunii Europene

Încrederea cetățenilor europeni în instituțiile Uniunii Europene a scăzut constant în ultimii 5 ani⁹. Între 2007 și 2012, încrederea în Comisie a scăzut de la 52% la 36%, încrederea în Parlament de la 56% la 40%, iar în Credensia de la 47% la 40%. (Datele despre Consiliu sunt disponibile numai până în 2010). Interesant este că încrederea în autoritățile naționale este chiar și mai scăzută în majoritatea statelor membre¹⁰.

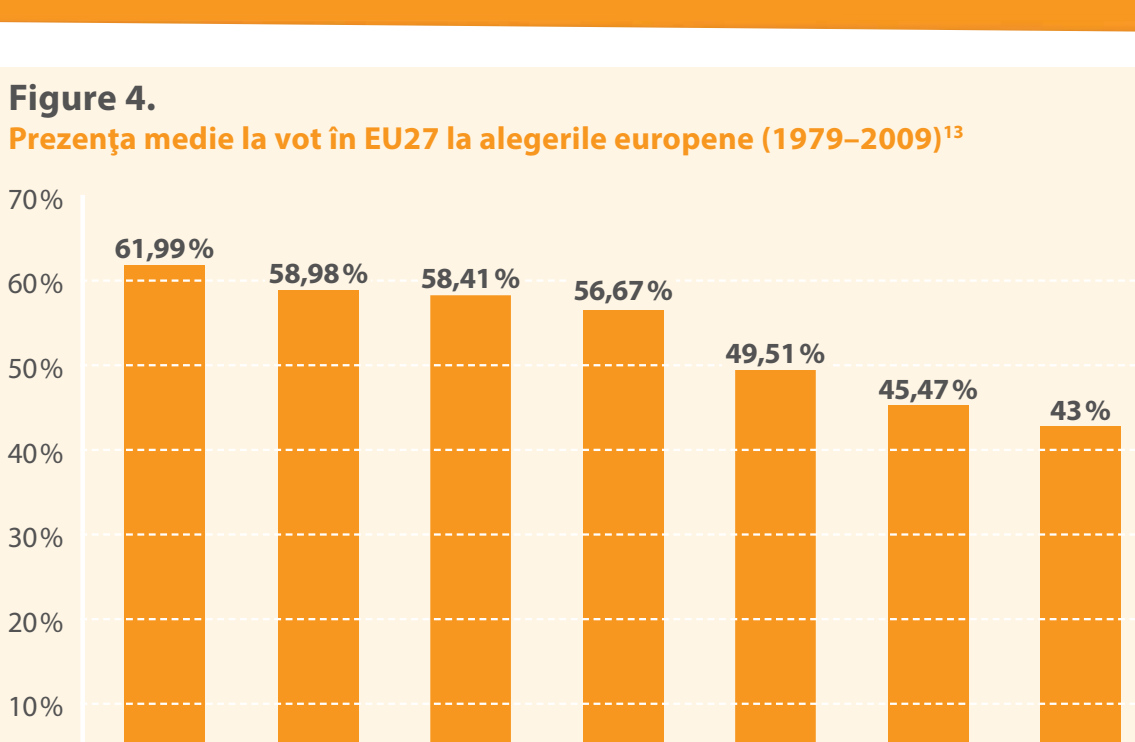
D Participarea la vot în alegerile europarlamentare

Din 1979, când europenii și-au ales pentru prima dată parlamentarii europeni, participarea medie la vot a alegătorilor europeni a scăzut constant, de la 61,99% în 1979 la 43% în 2009. În pofida acestui fapt, și în pofida scăderii încrederii în instituțiile Uniunii Europene, europenii consideră că trei dintre cele mai bune modalități de a se face auziți de factorii de decizie europeni sunt următoarele:

Rețineți că în unele state membre votul este obligatoriu, de exemplu în Belgia, Cipru, Grecia și Luxemburg. În Italia, votul constituie o obligație civică, însă neîndeplinirea acesteia nu atrage sancțiuni.¹²

Figure 4. Prezența la vot în EU27 la alegerile europene (1979–2009)¹³

- Legenda:
- 1979: EU9 – 9 state membre: Belgia, Danemarca, Franța, Germania, Irlanda, Italia, Luxemburg, Țările de Jos și Regatul Unit.
  - 1984: EU10 – 10 state membre + Grecia (care a aderat în 1981).
  - 1989: EU12 – 12 state membre + Portugalia și Spania (care au aderat în 1986).
  - 1994: EU15 – 12 state membre.
  - 1999: EU15 – 12 state membre + Austria, Finlanda și Suedia (care au aderat în 1995).
  - 2004: EU25 – 15 state membre + Cipru, Republica Cehă, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Slovacia și Slovenia (care au aderat în 2004).
  - 2009: EU27 – 25 state membre + Bulgaria și România (care au aderat în 2007).

În caz că se confruntă cu obstacole în exercitarea drepturilor conferite de cetățenia europeană, cetățenii europeni pot contacta „Europa ta”. Acest serviciu este destinat să-i ajute pe cetățenii europeni să circule, să trăiască, să studieze, să cumpere sau să călătorească fără dificultăți în alte țări europene. Pentru mai multe informații despre drepturile cetățenești de cetățenia europeană, cetățenii europeni pot apărea la linia telefonică gratuită 00 800 67 89 10 11, pot vizita <http://europa.eu/youreurope> sau pot contacta unul dintre cele 500 de Centre Europene Direct din Uniunea Europeană (mai multe informații: <http://europa.eu/eurodirect/>). În caz că se confruntă cu o proastă aplicare a legilor privind piața internă de către autoritățile publice, cetățenii se pot adresa serviciului SOLVIT al Uniunii Europene. Pentru mai multe informații, vizitați <http://www.europa.eu/solvit/>.

¹ În iulie 2013, Croația a devenit al 28-lea stat membru al Uniunii Europene cu 24 de limbi oficiale și 11 monede naționale în afară de euro.
² Sursa: Standard Eurobarometer 77, 2012, European Citizenship.
³ Sursa: Standard Eurobarometer 77, 2012, European Citizenship.
⁴ Sursa: Standard Eurobarometer 77, 2012, European Citizenship.
⁵ Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din decembrie 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții
⁶ Sursa: European Commission, DG Information Society and Media, 2009, European eParticipation Summary Report.
⁷ Sursa: http://ec.europa.eu/archives/debateeurope/index_en.htm
⁸ Sursa: http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/index_en.htm
⁹ Sursa: European Parliament Eurobarometer, 2012, Two years to go to the 2014 European elections, (EB/EP 77.4).
¹⁰ Sursa: Standard Eurobarometer 77, 2012, Public Opinion in the European Union
¹¹ Sursa: Standard Eurobarometer 77, 2012, Public Opinion in the European Union
¹² Sursa: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/dataset?p_product_code=TSDG0310
¹³ Sursa: www.europarl.europa.eu/aboutparliament/en/000cdcd9d4/Turnout-%281979-2009%29.html.